Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/36516,Otwarcie-wystawy-EUROPA-W-RODZINIE-Ziemianstwo-polskie-w-XX-wieku-w-Osrodku-Pami.html
20.04.2024, 14:25

Otwarcie wystawy „EUROPA W RODZINIE. Ziemiaństwo polskie w XX wieku” w Ośrodku „Pamięć i Przyszłość” połączone z sesją historyczną pt. „Kultura ziemiańska. Rola i znaczenie w XIX i XX wieku” – Wrocław, 24 września 2016

To były czasy!
Wojna
Obce miasto
Utrwalanie władzy „ludowej"

To były czasy!
Wojna
miasto
„ludowej"

EUROPA II RZECZPOSPOLITA

KONSEKWENCJE
CONSEQUENCES

KONSEKWENCJE
CONSEQUENCES

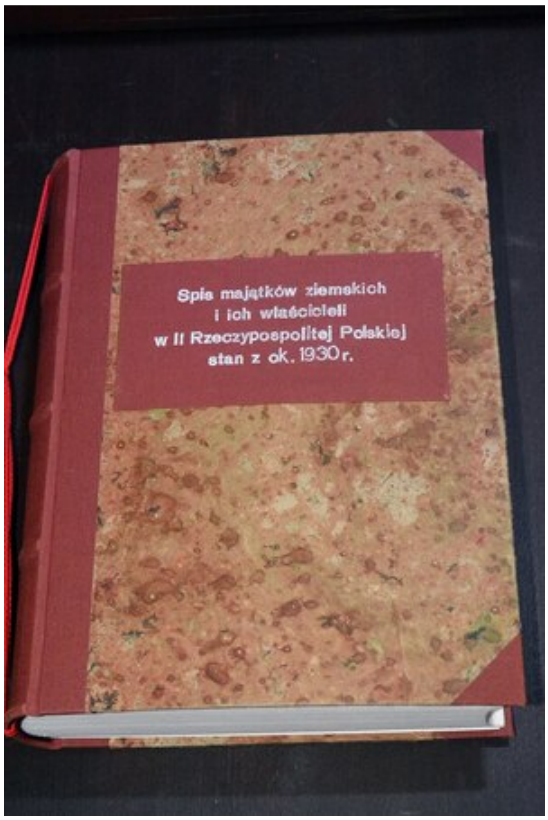
Spis majątków ziemskich
i ich właścicieli
w II Rzeczypospolitej Polskiej
stan z ok. 1930 r.

EUROPA W RODZINIE
ZIEMIAŃSTWO POLSKIE W XX WIEKU
EUROPE IN THE FAMILY
THE POLISH LANDED GENTRY IN THE 20TH CENTURY

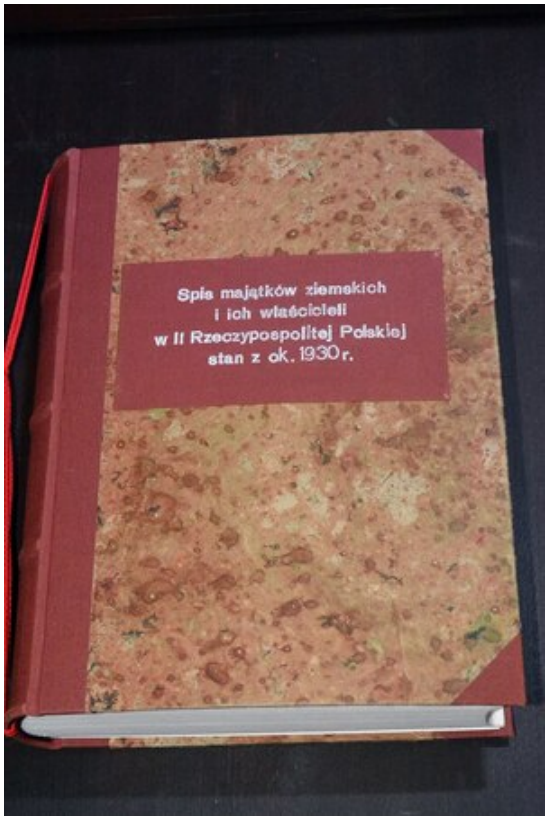

Otwarciu wystawy
towarzyszyć będzie sesja historyczna pt.

KULTURA ZIEMIAŃSKA
ROLA I ZNACZENIE W XIX I XX WIEKU

Swoje referaty przedstawią

PIOTR SZYMON ŁOŚ
„Wkład przedstawicieli polskiego ziemiaństwa w rozwój kultury europejskiej (na wybranych przykładach)"

DR AGNIESZKA ŁUCZAK
„Ziemiańskie dziedzictwo kulturowe
i jego straty po 1939 roku"

DR NORBERT WÓJTOWICZ
„Dwór ziemiański a edukacja patriotyczna"

HANNA FASTNACHT-STUPNICKA
„Ziemianie osiedleni na Dolnym Śląsku po 1945 roku
(wkład w rozwój regionu – gospodarka, nauka,
kultura, oraz represje)"

Sesja rozpocznie się
24 września 2016 r. o godz. 10.15

Ośrodek „Pamięć i Przyszłość" we Wrocławiu
Centrum Historii Zajezdnia
ul. Grabiszyńska 184

Otwarciu wystawy
towarzyszyć będzie sesja historyczna pt.

KULTURA ZIEMIAŃSKA
ROLA I ZNACZENIE W XIX I XX WIEKU

Swoje referaty przedstawią

PIOTR SZYMON ŁOŚ
„Wkład przedstawicieli polskiego ziemiaństwa w rozwój kultury europejskiej (na wybranych przykładach)"

DR AGNIESZKA ŁUCZAK
„Ziemiańskie dziedzictwo kulturowe
i jego straty po 1939 roku"

DR NORBERT WÓJTOWICZ
„Dwór ziemiański a edukacja patriotyczna"

HANNA FASTNACHT-STUPNICKA
„Ziemianie osiedleni na Dolnym Śląsku po 1945 roku
(wkład w rozwój regionu – gospodarka, nauka,
kultura, oraz represje)"

Sesja rozpocznie się
24 września 2016 r. o godz. 10.15

Ośrodek „Pamięć i Przyszłość" we Wrocławiu
Centrum Historii Zajezdnia
ul. Grabiszyńska 184

„Wyższe urodzenie pociąga za sobą przede wszystkim większe obowiązki, a nie tylko przywileje"

Witold Lutosławski

Witold Lutosławski, Józef Czapski, Witold Gombrowicz i rotmistrz Witold Pilecki to słynne osobowości dwudziestowiecznej historii Polski i Europy. Co łączy tak różne postaci? Pochodziły one z rodzin ziemiańskich, których styl życia oparty był na określonych tradycyjnych wartościach. Ziemianie pełnili często rolę lokalnych liderów społecznych, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego i

kulturalnego swoich regionów.

W sobotę, 24 września 2016 roku, w Ośrodku „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu – Centrum Historii Zajezdnia przy ul. Grabiszyńskiej 184, uroczyście otwarta została wystawa „EUROPA W RODZINIE. ZIEMIAŃSTWO POLSKIE W XX WIEKU”.

Projekt wystawienniczy Instytutu Pamięci Narodowej i Polskiego Towarzystwa Ziemiańskiego „EUROPA W RODZINIE. ZIEMIAŃSTWO POLSKIE W XX WIEKU” opowiada o zniszczeniu tej grupy społecznej w latach 1939–1945 przez totalitaryzmy nazistowski i sowiecki, o jej wywłaszczeniu przez komunistyczny system władzy i rozproszeniu ziemiańskich rodzin po całym świecie. Autorzy chcą pokazać zbiorowy portret ziemian, przybliżyć historie konkretnych rodzin, aby każdy mógł zastanowić się nad stratą, jaka nastąpiła wraz z likwidacją tej warstwy społecznej. Wystawa jest dwujęzyczna, angielsko-polska.

Dla zwiedzających wystawa będzie prezentowana do 20 października 2016 roku.

Otwarciu wystawy towarzyszyła sesja historyczna pt. „KULTURA ZIEMIAŃSKA. Rola i znaczenie w XIX i XX wieku”.

PROGRAM SESJI:

- Piotr Szymon Łoś „Wkład przedstawicieli polskiego ziemiaństwa w rozwój kultury europejskiej (na wybranych przykładach)”
- dr Agnieszka Łuczak „Ziemiańskie dziedzictwo kulturowe i jego straty po 1939 roku”
- dr Norbert Wójtowicz „Dwór ziemiański a edukacja patriotyczna”
- Hanna Fastnacht-Stupnicka „Ziemianie osiedleni na Dolnym śląsku po 1945 roku (wkład w rozwój regionu - gospodarka, nauka, kultura oraz represje”

Organizatorzy:

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu
Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie
Instytut Pamięci Narodowej Oddział we Wrocławiu
Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu
Polskie Towarzystwo Ziemiańskie

Partner:

Związek Szlachty Polskiej Oddział we Wrocławiu

Koncepcja plastyczna:

Danuta Słomczyńska (Pracownia Projektowa Ptasia 30)

Kurator wystawy:

dr Agnieszka Łuczak (Instytut Pamięci Narodowej, Oddział w Poznaniu)
Marcin Schirmer (Polskie Towarzystwo Ziemiańskie)

Konsultacja naukowa:

Prof. dr hab. Andrzej Kwilecki

Recenzenci:

dr Łukasz Lubicz-Łapiński
Sławomir Stępień

„Wystawa »Europa w rodzinie. Ziemiaństwo polskie w XX w.« […] stanie się niewątpliwie wydarzeniem kulturalnym 2015 r. Spodziewam się dużego zainteresowania ze strony społeczeństwa. Warto przy okazji tej wystawy przypomnieć, że w ubiegłym stuleciu, w 1929 r., dla uczczenia 10. rocznicy odzyskania przed Polskę niepodległości, urządzono w Poznaniu Powszechną Wystawę Krajową (zwaną potocznie PeWuKą) z osobną ekspozycją poświęconą ziemianom i ziemiankom. Wspominam popularną PeWuKę dlatego, że stanowiła najdonioślejsze wydarzenie w życiu środowisk ziemiańskich w całym okresie II Rzeczypospolitej: uwydatniła zasługi ziemian dla ochrony polskości w okresie zaborów i następnie dla odrodzenia państwa polskiego po I wojnie światowej; przekonywała władzę państwową o znaczeniu wielkich majątków ziemskich dla gospodarki; pokazała, że w środowisku ziemian drzemie niemały potencjał organizacyjny, a wielu przedstawicieli ma ambicje oddziaływania na kraj i społeczeństwo. I stała się wielkim spotkaniem ziemian przybywających z całego kraju.

W okresie między wystawą 1929 r. i wystawą 2015 r. nastąpiły w naszym kraju tragiczne dla ziemian wydarzenia i zmiany. Najpierw powstały trudności i straty wywołane światowym kryzysem gospodarczym lat 1929–1934; następnie w czasie II wojny światowej ziemiaństwo poddane zostało prześladowaniom i polityce zagłady stosowanej przez obu zaborców. Po wojnie, w Polsce Ludowej, brutalnie usuwano ziemian z dworów oraz konfiskowano majątki.

Wystawa »Europa w rodzinie…« uwzględnia zmienione warunki historyczne. Osoby zwiedzające będą poruszone nie tylko dramatyzmem sytuacji i losów, ale także odpornością ziemian na życiowe trudności, zdolnością do przystosowywania się, utrzymywaniem więzi rodzinnej w sytuacji rozproszenia terytorialnego.

W tym miejscu narzuca się wprost, aby przytoczyć zdanie klasyka polskiej socjologii sprzed przeszło stu laty, Ludwika Gumplowicza, że adaptacja jest najważniejszym procesem

społecznym obejmującym grupy ludzi i indywidua.

Owe zdolności przystosowawcze ziemian polskich XX w. można dzisiaj oceniać jako rezultat systemu wychowawczego panującego w dworach i pałacach, opartego na stałym rytmie życia, dyscyplinie, kultywowaniu tradycji, szacunku dla wiedzy, wdrażaniu regularnego wykonywania obowiązków. Myślę, że materiał zgromadzony na wystawie skłoni niejednego z gości zwiedzających do własnych refleksji i do udziału w dyskusjach na temat charakterystycznych cech społecznych ziemiaństwa polskiego.

W zakończeniu tych uwag wymienię jeszcze jedną doniosłą funkcję społeczną pełnioną przez wystawę »Europa w rodzinie…«: przedstawiając nowe fakty z życia ziemiaństwa, wystawa poszerza naszą wiedzę, a ukazując bogactwo i różnorodność tych faktów, pobudza wyobraźnię i skłania do stawiania nowych pytań i formułowania nowych zagadnień”.

prof. dr hab. Andrzej Kwilecki (z recenzji wystawy)

Zdjęcia udostępnione przez Centrum Historii Zajezdnia, fot. Jan Garnecki.

Wrocław, Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” – Centrum Historii Zajezdnia, ul. Grabiszyńska 184

Zapraszamy!

PLIKI DO POBRANIA

Wystawa „EUROPA W RODZINIE. Ziemiaństwo polskie w XX wieku” ZAPROSZENIE (pdf, 2.83 MB) 21.09.2016 11:00